

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției »Telegrafului Român«, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmord.

Monarhul cătră copii.

Emoționantă din cale afară și înduioșătoare e scrisoarea, pe care a adresat-o acum de curând Maiestatea Sa, Împăratul și Regele nostru Francisc Iosif I, tuturor copiilor din imperiul austro-ungar. Cele o va ceti cu destulă atențiune se va convinge, că fiecare zicere, fiecare cuvânt din ea e pârțicică din inima caldă și nobilă a mult cercatului nostru Domnitor, față de care soartea a fost atât de nemiloasă, încât pe lângă multele suferințe de altă natură, de cari l-a împărțășit cu prisosință în cursul vieții, — i-a hărăzit încă și dureroasa privelește, de a-și petrece ultimele zile ale vieții, menite să fie zile de liniște desăvârșită și de odihnă, în mijlocul bubuiturilor de tunuri și în mijlocul strigătelor sfâșietoare de inimi ale celor ce se luptă cu moartea pe câmpul de onoare. Și prin astfel de dureri sufletești trebuie să treacă Monarhul nostru, care a fost totdeauna iubitor de pace și propagator al păcii! Dar nu mai comentăm, pentru că nu este trebuință de nici un comentariu, ci dăm scrisoarea însăși, care e destul de elocventă. Cuprinsul ei e următorul:

„Cătră iubiții copii ai imperiului nostru. Că eu de pe pragul mormântului, în momente atât de serioase, mă adresez vouă, iubiții copii, — se întâmplă din mai multe motive. Întâi, voi ați fost totdeauna bucuria și mângăerea, ba de multeori, în vremile grele ale lungiei mele vieți, singura mângăere și singura bucurie a împăratului și regelui vostru. Când vă vedeam, cădea asupra mea, în umbra existenței mele, iarăși câte o rază de soare. Voi, copii, sunteți aceia, cari stați mai aproape de inima împăratului și regelui vostru, voi, florile imperiului meu, podoaba popoarelor mele și binecuvântarea viitorului acestora!

Dar nu numai împăratului și regelui vostru stați voi mai aproape, ci încă unuia, față de care chiar și cei mai puternici ai lumii acesteia sunt ființe neputincioase: Domnului și Dumnezeului nostru! În ochii voștri lucește încă lumina zorilor creațiunii, în jurul vostru e raiu și ceriu.

Dumnezeu e atotputernic. În mâna lui se află soartea tuturor popoarelor. În fața voinței lui se pleacă toți și toate, și voința lui conduce stelele și oamenii. Ca această atotputernică mână a dumnezeiască să apere și ocrotească Austro-Ungaria, să o facă să învingă asupra numărșilor săi dușmani, întărindu-se prin învingere, spre gloria și mărirea lui Dumnezeu, — e singurul lucru pe

care-l mai pot dori, după o viață bogată în calamități.

Dorința mea a fost, atunci când atât de tinăr și plin de speranțe am ureat tronul înaintășilor mei, și dorința mea va fi aceea, care poate în curând va resuna ca ultim cuvânt de pe buzele mele muribunde: *iubirea și îngrijirea față de țările mele, față de popoarele mele!*

Dumnezeu le conduce toate, așa cum el vrea. Noi, oamenii, nu putem să facem nimica în afară de el și fără el. Și fiindcă voi, iubiții copii, stați mai aproape de Dumnezeu, vă roagă împăratul și regele vostru, ca să vă rugați Lui să ne binecuvinte și să împărțășască de grația sa cauza noastră. Dumnezeu ascultă rugăciunea celor nevinovați, pentru că îi iubește și-și vede în ei chipul său. De aceea să nu încetați, ci să vă rugați mereu, cu mâinile încheștate, voi cei mici și cei mai mici. Pentru că știu, că dacă copiii imperiului se roagă pentru patria lor, steaua noastră stă bine. Și pentru aceea voi veți fi părtași la ziua de învingere și de glorie a imperiului. Voi ați implorat binecuvântarea asupra steagurilor noastre, asupra armatei noastre!

Iubiții copii! Nu uitați imperiul la care aparțineți pe pământ, și nu uitați pe bătrânul împărat și rege al imperiului: *Francisc Iosif!*

Da, iubiții copii, de toate limbile și de toate confesiunile, deci și voi, copii *români*, ascultați glasul împăratului și regelui vostru și vă rugați mereu, sara și dimineața, pentru că adevărat, rugăciunea celor nevinovați află ascultare în ceriuri. Rugați pe atotputernicul și milostivul Dumnezeu, ca să dea biruință trupelor noastre viteze asupra dușmanului, și să facă părtaş pe bunul nostru Monarh și de zile bune și ferice, văzându-și credincioasa armată reîntoarsă din răboiu cu cununa gloriei și a biruinței pe frunte, ca astfel, când va veni momentul, ca să-și închidă ochii pe vecie, — un moment, care de bunul Dumnezeu să fie cât de îndepărtat, — să-i poată închide Maiestatea Sa liniștit și mângăiat, că răboiul acesta, groaznic în dimensiunile luate, pe care Maiestatea Sa nu l-a dorit, nu l-a căutat, nu l-a provocat, nu l-a voit, ci el a fost deadreptul impus Maiestății Sale și monarhiei noastre, nu a fost de prisos, sângele părinților, fraților și fiilor noștri n'a curs înzadar, ci spre mărirea și întărirea monarhiei, precum și spre fericirea *tuturor popoarelor* cari o compun și pe cari Maiestatea Sa atât de mult le-a iubit și le iubește!

Convocarea dietei. Din informațiunile primite dela Budapesta aflăm, că dieta țării noastre va fi convocată pe la mijlocul lunii Aprilie în sesiune scurtă parlamentară, pentru a vota guvernului indemnizare, eventual budget regulat pentru anul 1915—1916, și pentru a vota un proiect de lege, referitor la prelungirea mandatelor actualilor deputați dietali până după răboiu.

Dardanelele.

E o dorință veche a Rusiei, ca să pună mâna pe Dardanele, pentru a putea eși prin ele din marea neagră la largul celorlalte mări. Cu toate acestea vedem, că nu Rusia, cu flota ei, poate insuficientă, forțează luarea Dardanelelor dela Turci, ci aliatele ei, Franca și Anglia, cu flota lor cea escelentă. Se poate, că așa li-a fost înțelegerea; dar se poate și altcum, anume, că flota franceză și engleză tocmai de aceea a fost trimisă de urgență ca se bombardeze Dardanelele, pentru ca se nu pună cumva Rusia singură mâna pe ele și să le închidă apoi când vrea, întocmai cum făceau și Turcii. Ar fi acesta un oarecare semn de neîncredere a celor două aliate cu flota superioară față de Rusia, o neîncredere, care însă nu ar putea fi numită neîntemeiată, când e vorba de Rusia. Vorba însă e, că oare putea-va fi forțată luarea stămtorilor acestora turcești de cătră flota franceză și engleză? Cu tema aceasta se ocupă într'un prim-articol ziarul »*Românul*« din București, în numărul din 19 Februarie v. primit abia acum la redacție, după ce a trecut întâi prin censura noastră, și-și precizează părerile astfel:

»Interesul opiniei publice mondiale pentru răboiu se oprește acum în chip aproape exclusiv asupra atacului Dardanelelor. Pe celelalte câmpuri de răboiu situația e staționară, fiindcă s'a ajuns la un echilibru de forțe, care nu permite deocamdată de cât succese cu totul parțiale, plătite cu prea mari sacrificii, și de cele mai de multe-ori compensate printr'o avansare analoagă a dușmanului, ce-ace face, ca rezultatul final al sângeroaselor lupte să fie aproape nul, lăsând la o parte grozava istovire a forțelor omenești în luptă.

Din cauza acestei situații staționare o variație importantă a operațiilor militare se așteaptă dela ivirea vre-unui element nou, care să sfarme echilibrul ce pare că s'a stabilit până acum. Acest element pare a fi urmărit pentru moment în sfortarea flotelor aliate de a deschide calea strămtorilor, cari opresc comunicația între Rusia și între aliații ei din apus. Flotele aliate au început cu destulă energie operațiile contra forțurilor, cari apără canalul Dardanelelor. După telegramele din sursă engleză, vasele aliaților ar fi înaintat în canal pe o distanță de vre-o 4 km. și ar fi ajuns să bombardeze forțurile interioare, dintre cari unele ar fi fost reduse la tăcere.

Telegramele turcești anunță în acelaș timp însă, că forțurile ripostează cu putere și că atacul celei mai dificile pozițiuni a canalului nu a fost nici măcar început. Nu neagă însă nici Turcii, că forțurile de la intrarea Dardanelelor au fost reduse la tăcere.

În ori ce caz fapt este, că flotele aliate încearcă astăzi drumul, pe care l-au încercat altădată zădarnic Arabii, pe care zădarnic l-au încercat de mai multe ori Turcii, și pe care nici marele Mahomed II, cuceritorul Constantinopolului, nu l-a făcut cu folos. Dardanelele au putut să fie forțate de mai multe ori în decursul istoriei, dar Constantinopolul nu a putut fi încă cucerit printr'un atac pe apă. Între încercările de trecere forțată a Dardanelelor se remarcă intrarea flotei engleze în marea Marmară, în compania contra Turciei, aliata lui Napoleon, în 1807, și intrarea câtorva crucișătoare italiene până departe în canalul strămtorii, în timpul unei demonstrații navale, îndreptată în contra Constantinopolului, în timpul răboiului italo-turc din 1911. Insuși faptul, că aceste încercări sunt atât de rare, și că succesul lor e mai mult un succes de admirație, arată, că operația forțării Dardanelelor nu e dintre cele cari se execută atât de ușor.

De aceea încercarea de acum a statelor aliate e dintre gesturile eroice ale actualilor combatanți, și dacă va isbuti, va rămânea drept unul dintre cele mai mari fapte de arme ale istoriei contemporane.

Dela 1453 până astăzi, vreme de 462 de ani, nici un vas de răboiu dușman nu a apărut în fața cetății celui din urmă dintre Paleologi. Va fi acest drum, pe care îl încep vasele aliate, încoronat de succes?

Se poate spune deocamdată, că răspunsul nu va veni atât de curând, pe cum se așteaptă de unii. Înaintarea flotei aliate în strămtori nu se poate face, de cât foarte încet și cu precauțiuni extreme, pentru a curăți calea mării de mine și torpile, și pentru a reduce la tăcere rând pe rând forțurile înșirate în lungul celor două coaste ale strămtorilor. Chiar când această lungă operație va fi terminată, nu se vor putea culege roadele succesului pe mare, de cât dacă o armată pe uscat va secunda înaintarea vaselor de răboiu și va ocupa punctele cele mai însemnate de pe coastă: Galipoli și Cornul de aur. Forțarea Dardanelelor va trebui să cuprindă deci o a doua parte, despre care nu avem de o camdată de cât informațiuni foarte vagi: o acțiune pe uscat, cu o armată destul de importantă pentru a înfrânge armatele turcești, rămase la baza punctelor de coastă. Unde e acea armată? Când va intra în acțiune? Acum nu se poate încă răspunde la asemenea întrebări. Tot ce se poate spune este, că operația întreagă cere sacrificii mari și timp destul de lung».

Noul guvern grecesc. Domnul Gunaris și-a format cabinetul, noii ministri au depus jurământul în fața regelui Constantin și guvernul nou grecesc s'a prezentat în parlamentul țării, unde prim-ministrul Gunaris a făcut următoarea declarațiune: «După războaiele victorioase, e o necesitate imperativă pentru Grecia epoca lungă de pace, ca se poată munci la înflorirea țării. Organizația puterii publice a Greciei, precum și a puterii sale armate, pe apă și pe uscat, apoi dezvoltarea bunei stări a poporului. apărarea Greciei de atacuri îndreptate în contra bunurilor sale câștigate cu mari jertfe și îi face totodată cu puțință, ca să-și realizeze programul care servește interesul statului, urmând o astfel de politică, care corespunde tradițiilor naționale. Stând astfel lucrurile, *neutralitatea a fost delat începutul crizei europene adevărată pruncă pentru Grecia.* Dar Grecia, ca până acuma, va avea absolută datorință să-și îplinească datorințele isvorâte din alianță, satisfăcând intereselor sale, fără a pune în joc știrbirea integrității sale teritoriale. Guvernul e conștiu, că astfel servește interesele țării și e convins, că patriotismul poporului va asigura o perfectă apărare a acestor interese». Noul guvern grecesc s'a reîntors deci la politica de neutralitate, pe care guvernul lui Venizelos era gata se o abandoneze. Se afirmă, că Venizelos legase înțelegere formală cu puterile din tripla înțelegere, în serviciile cărora voia să-și pună patria, fără știrea și consentimentul regelui, ceea ce i-a provocat căderea.

Dușmanii succesului.

— Tineretului nostru. —

XVIII.

Cavalerm și Donchișotism.

Cavalermismul e o instituție istorică, în care se concretizează poate mai bine aspirațiile inimei juvenile, reformate de spiritul creștinismului. Într'insul întâlnim înălțarea *valorii personale* ce nu se dă înapoi din fața nici unei dificultăți și care provine din mândria nobilă, despre care am zis, că e unul din boldurile tineretului. Într'insul aflăm mai departe aspirația nobilă spre tot ce e *drept și bine* ce se manifestează prin apărarea și afirmarea tuturor drepturilor celor asupriți. Și cu aceste manifestațiuni de forță totdeauna se amestecă cele mai respectuoase dovezi de *gingășie*, care încovoaie la picioarele iubirii și frumșetii orgoliul cavalermului, de altfel plin de mândrie în fața tuturor primejdiilor.

Instituțiunea istorică a *cavalermismului* a trecut; dar dispărând de pe pământ, ni-a lăsat ca o amintire neperitoare despre existența sa nobila *generozitate cavalermescă*. În zilele noastre nu mai sunt cavaleri, cari încrezându-se în brațul lor neînvinși, să plece pe câmpul de luptă spre a apăra pe cei asupriți pe nedrept. Dar idealul și numele *generozității cavalermesci* însemnează

incă, și până când se vor mai afla inimi nobile pe pământ va însemna acea formă de *altruism*, puternic și atrăgător, care e gata să jertfească interesele josnice ale folosului și instinctele brutale ale patimilor în favorul frumosului, dreptății și al celor *slabi*.

Acest altruism generos se deșteaptă cu o spontaneitate firească în tinărul creștin tocmai la etatea, când încep să se ivească în partea sa *animalică* cele mai josnice și mai imperioase poftes ale cărnii.

Adolescența aduce cu sine trezirea poftețelor sensuale. Ce ar ajunge tineretul, dacă nu s'ar deșteptă în inima sa tot în acest timp și sentimentele de *generozitate cavalermescă*, de respect religios pentru sexul *frumos și slab* totodată? Frumșetea e în stare să trezească în tinăr cele mai josnice pasiuni, dar, în ce privește pe tinărul creștin, lipsa de putere vine într'ajutorul frumșetii și-l împinge să o apere, cu toate instinctele rele, ce l-ar întărită la contrar.

O, tinerii mei prieteni! Nu se poate tăgădui, și trebuie să mărturisim cu mare rușine, că sentimentele de generozitate cavalermescă au decăzut foarte mult în timpurile materialismului de astăzi! În măsura în care se răcește în inimi credința și sentimentele creștinești, slăbește și generozitatea cavalermescă și face loc adeseori unei *brutalități* obraznice și fără inimă, care nu se rușinează a abuză de lipsa de putere a altuia spre a-și satisface mizerabilele sale plăceri!

Cât de mult se micșorează tinerețea prin această pierdere! Se pare că și când sufletul ar fi despoiat de *ideal*, spre a-l da pradă forțelor brutale ce se trezesc sălbatic în partea animalică a omului. Oamenii cari decăd la atăta degradare, ar trebui să-și lase hainele omului civilizată și să-și încingă mijlocul și încununeze capul cu pene de papagal și să-și vopsească corpul cu roibă ca vechii Caraibezi!

Tineretul trebuie să revină iar la noblețea acelor sentimente, cari se potrivește așa bine cu vârsta sa și cu credința creștină ce o profesăm. Trebuie să redobândăscă acel respect religios pentru femeie, acea nobletă adevărată a străbunilor noștri, la cari inzulța adusă sexului slab eră mai desonorătoare decât orice ocară, mai rea ca moartea!

Spre a regăsi aceste idei și sentimente, durere azi prea adeseori uitată, tineretul nostru să se întoarcă la literatura clasică, în care strălucesc sentimentele cavalermesti la mare înălțime. Dar preste tot, tinerii noștri să se obișnuiască a respecta cu venerație religioasă și cu gingășie trei femei, a căror icoană ar trebui să împodobască toate altarele: pe *mama* lor, pe *sora* lor, dacă Dumnezeu le-a dăruit și surori, și pe *aceea* care într-o zi are să fie păzitoarea fericii și cinstei lor! Și înălțându-și ochii în sfere și mai înalte, să vadă în toate un reflex al acelei *Femei dumnezeiești*, care e *Mama* noastră a tuturor, pentru că e *Maica* lui Dumnezeu și a cărei frumșete, curățenie și sfințenie se resfrânge într'un fel oarecare asupra sexului său întreg, atât de mareș ridicat prin Ea!

Tinărul care perde respectul față de femeie, care se înjosește a căută în umilirea unei femei satisfacerea instinctelor sale josnice, acela ultragiază pe *mama*-sa, n'are respect de *sora*-sa, și calcă credința, ce trebuie să o păstreze de pe acum viitoarei sale soții; dar mai presus de toate vatămă pe *Femeia binecuvântată între femei* și păzitoarea virtuților feciorești!

Celce abuzează, de dragul unei plăceri josnice, de slăbiciunea aproapelui său, este un *om de nimic și criminal*. În toate greșelile împotriva sexului slab, dacă va gândiți bine, veți afla o anumită speță de *infamie criminală!*

Dar dacă tinărul serios și onest trebuie să fugă de păcatele uricioase, ce le-am arătat, tot așa de mult trebuie să se păzească, ca să nu cadă în extremul contrar, ceea ce ar însemna să cadă într'un ridicol *donchișotism*.

Donchișotismul e parodia cavalermismului. Don Quichotte, în planul său de a imita toate isprăvile vechilor cavaleri rățăitori, se crede *obligat* să-și caute o *damă* de care să se îndrăgostească, «pentru că cavalerul neamoză, — zice el — este un arbore fără frunze și fără fructe, un corp fără suflet».

Așa face azi o mare mulțime de adolescenți, a căror buze mai au încă gustul laptelui. Se aruncă în *amoruri* pe care dâșii le cred adânci, dar care sânt tot așa de adevărate, ca și dragostea ingeniosului hidalgo Don Quichotte față de incomparabila *Dulcinea* de Toboso!

Asta se pare ridicol și adeseori așa și este. Iar inconveniente ce urmează din aceste amoruri presupuse și premature, sânt totdeauna considerabile.

Cel dintâi dintre aceste inconveniente, și încă nu cel mai mic, este enorma pierdere de vreme.

E știut doară, că acești cavaleri minori perd în mod prostesc o bună parte din zi ori din noapte. În nădejdea de a-și vedea regina gândurilor, aleargă bemețeci pe promenăzi, petrec cu orele pe stradă, ori se implântă la răspântii ca parii. Ușor ne putem închipui, câte dezastre rezultă din aceasta pentru studiile și ocupațiile respectivilor pseudocavaleri la etatea hotăritoare, cum este a lor!

Unui astfel de tinăr cavalerm îndrăgostit i-aș pune în față următoarea dilemă: Când alergi după acei fluturași descreierați cari răspund la ochii tăi dulci, una din două, prietene, ori ești de fapt îndrăgostit, ori nu. Dacă nu ești, și totuși faci toate nebuniile ce le poate scuză numai amorul, ești prins în flagrant de *donchișotism* și nu-ți rămâne altceva de făcut, decât să-ți pui un coif de tinichea cu pene în cap, să iei sulțita în mână și să alergi pe drumuri spre a opri în loc pe trecători spre a-i convinge cu orice preț, că *Dulcinea de Toboso* este cea mai frumoasă damicelă de sub soare!

Dacă ai însă *nenorocirea* să fii într'adevăr îndrăgostit, atunci poți renunța din clipa aceea de a mai face ceva de folos în lume. Pentru că această pasiune absoarbe toate ideile, umple întreg creierul celui ce o are și astfel un student amoretizat inevitabil este student leneș; un student care nu-și știe lecțiile, se va trezi la sfârșitul cursurilor cu o patalama ce o poate oferi *idealului* său în dar, ca penele jupulite ale unui uriaș învins.

Nu, iubite prietene, nu! *Distingue tempora et concordabis jura!* Eu nu-ți cer să te faci pusnic, spre a-ți se deschide porțile succesului. Eu îți cer numai ce îți cere preste tot societatea pretențioasă în care vrei să trăiești: *să-ți alegi vremea*. Dacă vrei să poți oferi odată o poziție socială fetei ce ți-o vei alege de tovarăsoa vieții, trebuie să amâni cavalermismul drăgostos cel puțin până la sfârșitul *periodului fatal*. Nu uită, că acesta e *periodul critic*, când trebuie să-ți asiguri succesele. Dacă

nu o faci, te vei căi, pentru că mai târziu nu vei avea armele indispensabile cu cari să-ți țini piept și să învingi necesitățile vieții și concurența îndârjită, care în timpul de față dă năvală asupra tuturor funcțiilor vrednice de răvnit.

Dacă dragostea încolțește în inima ta și dacă simțеști pentru celalalt sex gingășia proprie etății tale, gândește-te, că angajându-te precuând în această direcție, îți întârzi, îți compromiți viitorul! Pornești pe calea acelei mulțimi imense de nenorociți, care neținând seamă de timpul sămănatului, trebuie să samene *fără de vreme* și va seceră mai mult paie goale și puțin grâu frumos din care se face pâinea cea bună.

Dar să lăsăm metaforele. De vei începe să iubești la cincisprezece ori la șasesprezece ani, nu-ți vei putea întemeia căminul familiar înainte de treizeci ori treizeci și cinci de ani. Cu cât e mai de preferit pentru tine și pentru viitoarea ta familie, ca să poți întemeia acest cămin la douăzeci și cinci de ani!

Alege vremea! Nu la vârsta ta se încoronează oamenii cu maci și cu viță. Va sosi și aceasta, dar la timpul seceriiului. Acum e vremea deștelenirii pământului învârtoșat, spre a îngropă în el grăul roditor, din care să răsără mai târziu spicele de aur. Dar dacă vei petrece timpul sămănatului cântând ca greierul sub fereastra *Dulcinei* tale, teamă-mi-e, că aceasta, când va sosi vremea, nu va primi *să joace* cu tine, dacă va vedea, că n'ai secerat decât iluzii și reverii amoroase!

De altfel, deși nu este în privința aceasta o lege absolută, e sigur, că fericirea căminului familiar pretinde de obicei, ca femeia să fie mult mai tinără decât bărbatul. Aristotel, ținând seamă de condițiile fizice, pretinde o diferență de *doăzeci de ani*. Noi am văzut căsătoriile cele mai fericite între soți, a căror diferență de vârstă eră de *zece ani*. În general, nu mă sfiiesc să pretind, că bărbatul să fie mai bătrân cu cel puțin *cinci ani*, pentru că atunci e asigurată în căsătorie o lungă fericire.

Ei bine, tu ai acum cincisprezece ani; viitoarea ta soție nu trebuie să aibă în timpul acesta mai mult de cinci până la zece ani; iar dacă-i crezi lui Aristotel, ea nu trebuie să se nască decât peste cinci ani! Nu privi lucrul acesta ca o glumă! E foarte probabil, dacă te referеști la rânduielile minunate ale providenței dumnezeiești, că fata, care va fi odată fericirea ta, să fie acum numai o copilă, de care n'ai ținea nici o seamă, și care în tot cazul n'ar ști să prețuiască meritele tale cavalermesti!

De aci urmează, că dacă de pe acum te arunci în *amoruri imaginare*, — și te asigur, că din o sută de astfel de amoruri nici cinci nu sânt *autentice*, — îți perzi în mod nevrednic vremea de care ai avea nevoie să-ți pregătești viitorul, și te expui să iei angajamente față de o tinără, care când vei începe să judeci, nu-ți mai convine, pentru că este prea în etate pentru tine.

Mai adeseori toate acestea se sfârșesc în defavorul amândurora. Tu ai perdut timpul studiilor și ea ocaziunea de a se uni cu acela, pe care i l-a destinat Dumnezeu, și de bună seamă acela nu vei fi tu. Și dacă nu vine la vreme desiluzia, amândoi vă veți nenoroci prin o căsătorie înainte de vreme și nepotrivită.

Păzește-te de acest rău și, răsându-ți de Donchișoții minori care aleargă în brațele neizbânzii, păstrează-ți inima pentru

FOIȘOARĂ.

Cum pedeapsim copiii?

— După Dr. Gneist. —

Este oare pedeapsa cu bătaie un mijloc de educație pentru copii? Și, peste tot, cum avem să-i pedepsim? Tanta creșterii se roate ajunge prin iubire sau mai de grabă prin severitate?

Intrebări de felul acesta își pun adeseori părinții, dar nu totdeauna își pot da răspunsuri lamurite.

A înțătura cu desăvârșire pedeapsa din creșterea copiilor, este cu neputință; cu toate acestea, fără iubire, care trebuie să fie întrezărită totdeauna când pedepsim, earăș e imposibil să obținem rezultate multumitoare.

Cea dintâi poruncă, în purtarea noastră cu copiii, este: *să fim drepiți*. Pedeapsa nu se decretează după motive exterioare, și mai ales n'are să fie atarnătoare nici odată dela dispoziția sau cheful educatorului. Cine voeste să fie judecător drept, trebuie să se știe înfrâne. Cine se lasă răpit de mânie și măsoară pedeapsa numai din neceaz, pierde din înțătirea sa asupra copilului și d-șteaptă în sufletul copilăresc

o ură ascunsă care, dacă se înmulțese eazurile de asemenea natură, va contribui la lărgirea prăpăstiei dintre copii și părinți.

Copilul are să fie convins, că primește pedeapsă pentru un rău ce a comis, și nici decât pentru că tatăl sau mama sânt iritați și supărați din întâmplare.

Vorba: „Celce își iubește copilul, îl și pedepsește“, cuprinde adevărul, care însă trebuie bine priceput.

A acoperi sau a cocolosi vina copilului, nu merge; ci în fiecare caz avem să căutăm și să aplicăm modul corect de pedepsire. Bătaia se aplică numai atunci, când este vorba în adevăr de o faptuire rea, — dar și în acest caz copilul are să vadă părerea noastră de rău, că sântem constrânși să-i dăm așa pedeapsă.

Dacă pedepsim din greu pentru orice greșală ușoară, micul vinovat n'are să se îndrepteze, ci mai curând va fi cuprins de îndărătnicie, amărăciune și tămpenie.

Pedepsirile multe și aspre înstrăinează copilul de părinți. Când copiii țin cu iubire la tată și la mamă, sânt negresit mai ușor de condus: o pedeapsă mică își va avea totdeauna efectul dorit. Din contră, copilul înstrăinat de ai săi prin pedepsire prea severe, se tocește în sentimentele sale atât de mult, încât asprimile rămân dela o vreme fără efect și nu-l mai duc pe calea cea bună.

Un cuvânt scurt și potrivit este în multe cazuri de ajuns, în deosebi dacă am reușit să luminăm mintea copilului, ca să-și poată da seamă de răul ce a făcut. Acest soi al disciplinei influențează cu mult mai durabil, decât pedeapsa cu bătaie sau cu vorbe aspre zise în clocotul mâniei.

O vorbă serioasă între patru ochi, din care copilul se încredințează deplin, că părinții lui, cu toată greșala ce a făcut, îi sânt cei mai prețioși sfătuitori și binevoitori, va trezi într'insul sentimentul de recunoștință și-l va apropia de mintea omului copt.

Există și un mod natural de pedepsire, și acela: *Vinovatul are să poarte urmările vinei sale*; prin aceasta este destul de pedepsit. Copilul, care nu-și grijește lucrurile și le strică cu voia, trebuie să se mulțamească cu ele stricate, și nu i se dau altele nouă; sau îi refuzăm împlinirea unei dorințe așteptate, chiar și dacă refuzul i-ar face nu puțină supărare.

Năzuința de căpetenie să ne fie: a crește copiii așa, ca pedepsele să fie reduse la un minimum.

Căci dacă undeva se arată mereu trebuința de a croi pedepsire aspre, acolo trebuie să se ivească ideea, că în cele din urmă principiile de educație nu sânt veritabile, și că greșelile săvârșite au să fie îndreptate fără amănare.

Pentru educator ar fi foarte comod a pune la o anumită pedeapsă, în conformitate cu gradul mâniei, orice necuviință și greșală de-a copiilor. Resultatul însă nu va fi tocmai îmbucurător.

Fiecare copil are să fie judecat în felul său propriu; fiecare faptă rea trebuie considerată earăși în alt chip. Ar fi absurd să întrebuițăm dintr'una la copilul simțitor și delicat armele cele grele, loviturile, când poate o privire muștrătoare sau o mină serioasă ne face mai bun serviciu; sau să batem pe strengarul încăpăținat, când prin o dojană însoțită de o vorbă cuminte l-am face să revină la adevăr și la dreapță judecată.

La copii mai mari, cari ar considera pedeapsa corporală ca o desonorare e mai bine să n'o aplicăm de loc. A ținea și aci la dreptul celui mai tare, ar putea produce înstrăinare și ură în sufletele tinerești.

A scoate la capăt, creșterea copiilor fără nici un fel de pedeapsă este, cum am zis, cu neputință; totuși un tată și o mamă, lucrând mână în mână, cu dreptate, cumpăt și reflexiune, vor putea încojura greșelile, rostind asupra micului păcătos o judecată după cea mai bună a lor știință și conștiință.

X.

lucruri cu mult mai mari, ce vor urma după ce ți-ai obținut *succesul* studiilor, singurul lucru de importanță pentru tine în clipa de față! *st.*

Aprovizionarea populației din comitatul Sibiiului cu alimentele trebuincioase.

(n) Pe ziua de Vineri, 19 Martie n. e conchemată congregația comitatului Sibiiului la ședință extraordinară. Congregației acesteia îi incumbă o importanță deosebită, având ea de scop aprovizionarea populației din comitat cu alimentele trebuincioase: grâu, cucuruz și făină, pe timpul până la sosirea proximei recolte.

Organele administrative din comitat, în mod oficios au constatat, că ce cantități de grâu, cucuruz și făină se mai află azi în cele două orașe: Sibiiu și Sebeș, și în comunele rurale din comitat deoparte, iar de altă parte ce cantitate de grâu, cucuruz și făină s'ar cere spre aprovizionarea populației cu aceste alimente până la 1 August a. c. va să zică până la sositrea noii recolte.

Pe temeiul cercetărilor și al calculațiilor comisiunii economice comitatense s'a constatat, că s'ar cere încă un cvant de circa 360 vagoane de bucate, — dintre care circa 290 vagoane cucuruz, iar 70 vagoane grâu, — pentru ca cu ele și cu cantitățile de bucate aflătoare azi în posesiunea singuraticilor locuitori din comitat, să-și poată afla alimentarea sa întreaga populație din comitat, până la recolta viitoare.

S'a decis deci, ca să se întreprindă pașii de lipsă pentru procurarea cantităților încă trebuincioase de grâu și cucuruz. Și anume se speră, că grâul se va putea procura dela regim. Cucuruzul însă să se procure din România și spre acest scop comitatul să contragă un împrumut până la suma de 1.200.000 cor. dela băncile noastre din Sibiiu.

Acestea va avea să le voteze congregația din 19 Martie. Și le va vota negreșit cu deosebită plăcere, convinși fiind membrii congregației, că prin aceasta își îndeplinesc o deosebită datorință față de publicul din comitat.

În urma precauțiilor organelor noastre administrative, — cari negreșit se vor îngriji și de o împărțire dreaptă și echitabilă a bucatelor procurându-se între locuitorii din comitat, — putem privi cu oarecare încredere în viitor, chiar și în timpurile acestea de atâta restriște și lipsă.

Războiul.

Rapoartele oficioase ne spun, că zăpadă groasă acopere deopotrivă șesurile Poloniei rusești, văile Bucovinei și munții Carpaților. Lupte cu mare succes nu se pot da între astfel de împrejurări nici unde. E însă câștig mare și acela, că trupele noastre și-au putut păstra toate pozițiile avute, în contra căroră dușmanul îndreptase atacuri energice. Toate au fost respinse. Câțiva ofițeri și peste 1200 soldați din armata rusă au ajuns în captivitate la noi. Pregătiri mari se fac însă pentru o luptă hotărâtoare, care va fi dată pe întreaga linie imediat cum va permite vremea.

Pe la Augustov, în Polonia rusă, trupele mareșalului Hindenburg au bătut de nou pe Ruși, cari numai cu fuga au putut scăpa de totala nimicire. Tot învingeri frumoase au avut Nemții asupra Rușilor și la Pransnis, care oraș fusese odată cucerit de Nemți, apoi evacuat, și acum are se ajungă în curând de nou în posesiunea Nemților, cari se află la o îndepărtare numai de patru chilometri

de el. În luptele acestea mai nou Germanii au luat dela Ruși mai multe tunuri, mitralieze, muniție, și 7500 prizonieri, între cari și doi comandanți de regiment.

Pe câmpul de războiu dela apus nu s'a făcut nici o schimbare. Se țin admirabil de bine și unii și alții, și de aceea nu prea pot înainta, nici unii nici alții. Eroi sunt Germanii, despre cari generalul francez Pau a spus, că celce n'a văzut armata germană, nu-și poate forma nici idee cât e ea de vitează: *ceva unic în istorie*, dar eroi sunt și Francezii!

Bombardarea Dardanelor e vorba că a fost întreruptă pe câteva zile, din pricina negurei dese, iar încercarea Englezilor de a debarca trupe, pentru a ataca pe Turci și pe uscat, n'a succes, pentru că au fost primite la mal de focul energetic al trupelor turcești și silite să se retragă earăși pe vapoare. La granițele muntenegrene au fost ciocniri mărunte de patrulare, la granițele sârbești e liniște.

NOUȚĂȚI.

Concedierea soldaților a fost amânată din partea guvernului, din motivul, că ninsorile cele mari au făcut în țara întreagă cu neputință începerea lucrărilor agronomice de primăvară. Când se vor face concedierile, publicul va fi avizat pe calea presei.

† **Dr. Ghiță Pop**, profesor distins în București, fost mai înainte profesor la gimnaziul nostru din Brașov, a murit în urma unui atentat mișelosc sevărsit asupra sa și a soției sale de o mână criminală până acuma necunoscută. Soția sa se află afară de orice pericol, iar decedatul e deplâns de toți ceice l-au cunoscut. Fie-i memoria în veci binecuvântată!

Dela poștă. Începând cu ziua de Joi, 11 Martie, până la alte dispoziții, s'au luat măsuri ca oficiile poștale din țara noastră să nu primească spre expedare pachete în zilele de Joi, afară de pachetele cu sămânță sau cu dospeală.

Banii germani. Ministrul de finanțe Teleszky a dat ordin oficiilor de dare să primească la plăți de aici încolo și bani germani. Prețul mărcii, în raporturi normale, este 1 coroană 17 fileri; ministrul a stabilit prețul actual cu 1-30 cor. de o marcă; 80 fileri fac acum 1 coroană.

De ce a pornit la luptă? Un prim articol, scris în sinceritate, al ziarului *Times* mărturisește pe față cauza, pentru care Anglia a intrat în război. *Nu de dragul Belgiei*, zice *Times*, *am scos sabia*; onoarea și interesul nostru ne-au forțat să stăm pe partea Franței și Rusiei, chiar și în cazul dacă Germania ar fi respectat neutralitatea Belgiei. Cancelarul imperial are toată dreptatea: Dacă trupele germane nu intrau în Belgia, onoarea și interesul nostru totuși ne-ar fi unit cu Franța, Anglia, sfârșește *Times*, nu se războiește pentru Belgia, pentru Serbia, Franța, sau Rusia; Anglia are inimă și pentru acestea, dar mai întâi se iubește pe sine. — Despre aceasta nu ne-am îndoit niciodată.

Cât primesc ostașii noștri. Conform unui ordin mai nou al ministrului de război, soldații noștri aflători în campanie primesc pe zi: 700 grame pâine, 400 gr. carne, 140 gr. legume, 90 gr. conserve de cafea, 6 deciliri de vin, 10 țigări sau 36 grame de tutun.

Concert la Ateneu. Vineri în 6/19 Martie la orele 9 sears, se va ține la Ateneul din București un concert în folosul răniților din Transilvania. Vor debuta cu un program ales distinselor artiste: doamna Veturia Tritteanu și domnișoara Cella Delavrancea.

Nou muzeu. În urma înțelegerii între moștenitorii regretatului Ion Kalinderu și statul român, muzeul marelui filantrop a trecut în proprietatea statului. Ministrul lucrărilor publice a luat măsuri, ca *Muzeul Kalinderu* să fie deschis publicului cât mai curând.

Refuz de extradare. Consulul rusesc din București a cerut dela guvernul român să-i predea toți membrii comitetului revoluționar ucrainean. Prim-ministrul Brătianu a răspuns, că n'are cunoștință despre existența unui asemenea comitet în România; de alt cum constituțiunea statului și dreptul internațional opresc extradarea criminalilor politici.

† **Ferdinand Burg.** Din München vine știrea, că acolo a murit Ferdinand Burg, odinioară Arhiducele Ferdinand Carol, frate al decedatului moștenitor de tron Francisc Ferdinand și unchiul actualului nostru moștenitor de tron. Pentru a putea lua în căsătorie pe Berta Zuber, fiica unui profesor din Viena, a renunțat la rangul de arhiduce și și-a luat numele burghez de Burg. Era de 47 ani și a murit în urma unei boale de piept.

A ars teatrul din Tereziopol. Joi dimineață, pe la orele 5 s'a aprins din cauză necunoscută încă frumosul teatru al orașului Tereziopol (Szabadka) și a ars de tot. Focul a fost localizat, n'a trecut la zidurile învecinate. Pagubele se urcă la un sfert de milion de coroane.

Preoți în serviciu militar. Consistorul eparhial din Caransebeș publică un aviz, unde se invită preoții diecezanii să arate, care dintre ei dorește să fie chemat la serviciu militar. Se vor lua în considerare mai întâi preoții militari în rezervă. Lista celor anunțați va fi înaintată autorităților militare, să aleagă dintr'înșii când va cere trebuințe.

Operă română. Ministrul de culte și instrucțiune publică din România a instituit o comisiune în vederea studierii mijloacelor, prin care s'ar putea organiza opera română. Din comisiune fac parte domni: D. Popovici, directorul conservatorului de muzică, Kiriac, G. Eonescu, G. Dinicu și A. Castaldi.

Părăsește arena politică. Fostul ministru președinte *Venizelos* al Greciei a declarat, că se retrage cu totul din viața politică și obosit de muncă se întoarce acasă, în patria sa, pe insula Creta.

În memoria lui Bismarck. Joi în 1 April se împlinesc o sută de ani dela nașterea lui Bismarck. În ziua premergătoare, în 31 Martie, se va organiza din acest prilej o sărbătoare comemorativă în teatrul curții dela Weimar.

Interesele amenințate. Ziarul *Manchester Guardian* declară, că orașul Constantinopol în mâni rusești constituie o serioasă amenințare a intereselor engleze în Orient.

Pierdere în medici. În războiul de acum au perit neasămănat mai mulți medici, decât în alte războaie. După ultimele liste de pierderi germane, numărul medicilor morți, răniți și dispăruți se urcă la cinci sute.

Schimb de prizonieri. Trătirile guvernului german cu guvernul Rusiei, privitoare la schimbul prizonierilor incapabili de luptă, s'au terminat. Cetățenii germani, între 17-45 de ani, pot să plece din Rusia, dacă sunt incapabili de a purta arma. Asemenea pot să părăsească Rusia și preoții și medicii, cari nu fac parte din armată. Schimbul de prizonieri cu Franța și cu Anglia s'a stabilit mai demult.

Situație critică. A încetat cu desăvârșire comunicația în portul Veneției, ear circulația străinilor, în urma lungului război european, s'a redus la un număr prea neînsemnat. Astfel falnicul oraș al Italiei a ajuns într-o situație materială foarte critică. Autoritățile municipale au cerut sprijinul statului. Dar guvernul a răspuns, că nu are nici un mijloc legal pentru a veni în ajutorul Veneției; lege specială pe seama unui oraș nu se poate aduce. Fruntașii venețieni își frământă acum mintea, pe ce cale ar putea întâmpina cel puțin trebuințele de prima necesitate ale populației din orașul lagunelor.

Monarhiștii în Portugalia. Agitația regalistă în Portugalia crește zilnic. Se dau dese ciocniri între poliție, civili și militari în străzile din Lisabona.

Bandă de hoți. Din Orăștie se anunță, că în acest oraș și în satele din împrejurime o bandă de hoți a comis jafuri în mai multe case. Zilele acestea au fost arestați conducătorii bandei, anume individul Alexandru Sárközi și țiganul Ion Colompar. Cei ce au reușit să-i prindă, sunt fruntașul („gefrierer“) la glotă Nicolae Lengyel cu doi camarazi ai săi. Pe baza mărturisirilor făcute de arestații numiți, se așteaptă să fie prinși și ceilalți membri ai bandei.

Invenție. Eugen Turpin, inventatorul melinitei, a înaintat ministrului francez de război un nou fel de substanță explosibilă, cu ajutorul căreia s'ar face imposibil războiul în tranșee.

Pericolul galben. Procuristul german Albert Wirth, dela un institut financiar din Tokio, a publicat o carte interesantă sub titlul *Die gelbe Gefahr*, unde se arată, că englezii au pretins energie, în înțelesul convenției încheiate la 1902 și 1912, ca Japonia să transporteze trupele sale pe teatrul războiului din Europa. În Septembrie s'a făcut mobilizare japoneză generală, și corăbiile erau gata să aducă la frontul european opt sute de mii de soldați japonezi. A intervenit însă o împrejurare, care a îndemnat guvernul Japoniei să dea ordin de a nu pleca și a demobiliza. Anglia adevărată n'a voit să ofere garanță materială pentru acoperirea cheltuielilor cu armata. Atunci Micado-ul, care și de altcum este contrar al războiului, a refuzat ajutorul bratelor japoneze. Wirth crede, că învoiala anglo-japoneză are să se desfășoare neapărat, de oarece englezii nu pot admite ca Japonia să cucerească China și să ameninte coloniile aziatice ale Angliei.

Dela spitalul militar. A murit Vineri glotășul *Nicolau Milea*, din Vestem, comitatul Sibiiului, și a fost înmormântat eri, Duminecă, în 14 Martie n. la orele 2 d. a. după ritul greco-catolic, din casa mortuară a spitalului de garnisoană din loc. A murit glotășul *Samuil Krebelder* dela regimentul de infanterie numărul 62, din comitatul Clujului, în etate de 24 ani și a fost înmormântat după ritul evanghelic luteran eri, Duminecă, în 14 Martie la orele 3 d. a. din casa mortuară a spitalului de garnisoană din loc. A murit *Petru Niculescu*, glotăș la regimentul 23 de honvezi, din comitatul Hunedoara, de 26 ani, și va fi înmormântat astăzi, Luni, în 15 Martie n. la ora unu d. a. după ritul greco-oriental, din casa mortuară a spitalului de garnisoană din loc. A murit glotășul *Iosif Sichra*, dela regimentul de infanterie numărul 14, de 37 de ani, născut în Lipovetz, Moravia, și va fi înmormântat astăzi, Luni, în 15 Martie n. la orele 2 d. a. după ritul romano-catolic. A murit *Marius Moretti*, sergent-major în regimentul de infanterie numărul 68, de 24 de ani, născut în Trieste, și va fi înmormântat astăzi Luni, în 15 Martie n. la orele 3 d. a. după ritul romano-catolic, din casa mortuară a spitalului de garnisoană din loc.

Bioscopul Apollo din Gesellschaftshaus va reprezenta Luni și Marti în 15 și 16 Martie n. 1915: serată *Elsa Fröhlich Program: Călătorie iarna în Norvegia*, după natură. *Dansatoarele*, *dramă*. *Dracul cel blond*, *dramă detectivă* în 3 acte. În rolul principal: *Elsa Fröhlich*, renumita artistă daneză.

Teatru.

(x) În comedia *Catacombe*, de G. Davis, nu este vorba de celebrele suterane, unde creștinii primelor veacuri își țineau serviciile divine sau își togoropau morții. Nu zărim nici unul din multele sarcofage de marmură cu icoane biblice, și nici tablele de peatră cu numele răposaților.

Subiectul comediei lui Davis este prozaic și actual. Catacombele sale nu sunt altceva, decât biroul suteran al unor arhive, unde lucrează funcționarii de a doua și a treia mână. Din obscuritatea acestei galerii nădăduesc trudiiți ca, părținiți de noroc și de bunăvoința cutărui domn sau cutărei doamne, să se înalțe, după o lungă muncă, în catul luminos d'asupra, în vecinătatea șefilor bănoși, gravi și serioși, la cari cei de jos privesc cu jind. Unii se și înalță; partea precumpănitoare însă rămâne pe loc, în catacombele mohorâte și prăvoase.

Piesa conține multe roluri de seamă, în care actorii talentați pot să-și vadească iscusința.

O rusoaică șireată, frumoasă, cu capriții de artistă, — în episoade nu totdeauna probabilă, — dar în fond totuși poetică și visătoare, a fost înfățișată cu măiestrie deosebită în jocul doșoarei *Losa*. Ajutată de dñii *Wonger* și *Thiele*, știe fermeca auditorul pe usor. Foarte buni și dñii *Redl* și *Nordegg*. Multe trăsături cu efect a împrumutat dșoara *Glauko* unei fiice elegante și superbe de înalt funcționar.

Aseară, Duminecă, s'a reprezentat de nou *Tărâmul voios*, una din numeroasele opere de Fall. Execuția, din toate punctele de vedere, n'a lăsat nimic de dorit.

Marti, în 16 Martie, se dă o dramă în 4 acte de Sudermann, *Onoarea*, una dintre cele mai reușite ale autorului. Rolul prim îl joacă tinăra artistă Any Dopler, în al cărei beneficiu se reprezintă piesa.

„CRIȘANA“

instituit de credit și de economii, societate pe acții în Brad.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „Crișana“ sunt invitați prin aceasta la

a VII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Brad, Duminecă în 28 Martie st. n. 1915 la 2^{1/2} ore d. a. în localul institutului cu următoarea

Ordine de zi:

1. Constatarea numărului acționarilor și al acțiunilor pe cari le reprezintă.
2. Denumirea alor doi notari și 2 scrutinători.
3. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere despre gestiunea anului 1914 și stabilirea bilanțului.
4. Propunerea direcțiunii și decidera asupra împărțirii venitului curat.
5. Darea absoluturului pentru direcțiune și comitetul de supraveghiere pe anul de gestiune expirat.
6. Fixarea prețului marcelor de prezență pro 1915 pentru membrii direcțiunii și a speselor de călătorie pentru membrii comitetului de supraveghiere.
7. Alegerea alor 4 membri în direcțiune pe un period de 3 ani.
8. Alegerea alor 6 membri în comitetul de supraveghiere pe un period de 3 ani.

Se atrage atențiunea domnilor acționari asupra următoarelor dispozițiuni din statute:

§. 21 al. 2. „Femeile se reprezintă prin plenipotență, minorii prin tutorii, curanzii prin curatorii lor, societățile, corporațiunile și institutele prin reprezentanții lor legali, chiar dacă aceștia din urmă nu ar fi acționari“.

§. 22. „Numai acei acționari au drept de vot, cari sunt trecuți ca proprietari de acții în cărțile societății cu cel puțin 6 luni înainte de adunare și cari își depun cu 24 ore înainte de aceasta, pe lângă revers acțiunile lor, eventual și dovezile de plenipotență la cassa societății, eventual la locurile destinate de direcțiune. Avizul despre depunerea acțiunilor la locurile destinate are să sosască cu 24 ore înainte de ținerea adunării.“

În legătură cu cele cuprinse în §-ul din urmă notificăm, că pentru depunerea respective primirea acțiunilor și extradarea documentelor despre depuneri s'au designat toate institutele cari sunt membre la „Solidaritatea“ din Sibiu.

Brad, la 5 Martie st. n. 1915.

Direcțiunea.

(27) 1-1

MEGHIVÓ.

A „Crișana“ takaréék és hitelintézet r. t. részvényeseit tisztelettel meghívjuk a Brádon 1915 márczius 28-án d. u. 1/2 3 órákor az intézet üzlethelységében megtartandó

a VII-ik rendes évi közgyűlésre,

Tárgysorozat:

1. A jelenlevő részvényesek ill. részvények megállapítása és meghatalmazások igazolása.
2. Két jegyző és két bizalmiférfiu ki-nevezése.
3. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1914. üzletéről és az évi mérleg jóváhagyása.
4. Az igazgatóság javaslata az évi tiszta nyereség felosztása tárgyában és a feletti határozat.
5. Az igazgatóság és felügyelőbizottság részére felmentvény megadása az 1914. üzlet évre nézve.
6. Az igazgatóság tagjai részére 1915 évre vonatkozólag a jelenléti díjak megállapítása s a felügyelőbizottság tagjainak uti költségei feletti határozat.
7. Négy igazgatósági tag megválasztása 3 évi időtartamra.
8. Hat felügyelőbizottsági tag megválasztása 3 évi időtartamra.

Felhívjuk a t. részvényesek figyelmét az alapszabályok következő intézkedéseire.

21. §. 2. bek. „A tők szavazataikat meghatalmazás útján gyakorolják, a kiskorukat gyámjuk, a gondnokokat gondnokuk, erkölcsi, jogi személyeket és intézeteket törvényes képviselőik, még az esetben is, ha utóbbiak nem voltak részvényesek.“

22. §. Szavazattal csak azon részvényesek bírnak, kiknek ebbeli minősége a társaság könyveibe legalább 1/2 évvel a közgyűlés határnapja előtt be lett vezetve, s a kik részvényeiket, illetve meghatalmazási okmányukat a közgyűlés megtartása előtt legalább 24 órával az intézet pénztáránál, illetőleg az igazgatóság által megnevezett helyeken, utóbbiaknál eszközölt letétéről szóló elismervények azonban a közgyűlés előtt legalább 24 órával, az intézethez meg kell érkeznie, különben el-késletnek tekintik

Ezen utóbbi § ban foglaltakra való tekintettel értesítjük a t. részvényeseket, hogy a részvényesek letétkénti elfogadásra az összes intézetek, melyek a nagyszabani „Solidaritáta“ tagjai, fel vannak hatalmazva.

Brád, 1915. márczius hó 5-én.

Az igazgatóság.

CONTUL BILANȚ LA 31 DECEMBRIE 1914.

Activa—Vagyon.	Mérleg számla 1914 év deczember 31-én	Pasiva—Teher.	
	K f	K f	
Cassa — Pénzkészlet	25,425-30	Capital societar — Részvénytőke	400,000—
Bon în Giro-Conto și la alte bănci — Kővetelés az Osztrák-Magyar bank és más intézeteknél	5,200 46	Fond de rezervă generală — Altalános tartalékalap	227,989 07
Cambii — Váltók	808,931 40	Fond de rezervă specială — Külön tartalékalap	11,814 35
Cambii cu acop. hip. — Jelzalogilag bizt. váltók	818,065— 1,626,996 40	Fond de pensie — Nyugdijalap	57,938 46 297,741 88
Obligațiuni asig. cu hip. — Jelzalog kölcsönök	492,240 76	Depozite spre fructificare — Takarékbetétek	1,284,325-31
Obligațiuni cu caventați — Kőtvény kölcsönök	245,716 80	Reescont — Visszeszámitolás	471,353 —
Lombard — Előlegek értékpapirokra	4,240—	Diversi creditori — Különféle követelő számlák	96,215-46
Efecte publice și acții — Értékpapírok Realitáti: — Ingatlanok:	94,759—	Interese transitoare anticipata — Atmeneti kamatok	49,953-09
Casa inst. în Brad — Brádi főintézet háza	93,000—	Profit net — Tiszta nyereség	21,789-98
Casa filialei din Halmagiu — Nagyhalmafi fiókintézet háza	16,000—		
Casa filialei din Gurahonți — Honeczói fiókintézet háza	4,000— 113,000—		
Realitáti de vânzare — Eladó ingatlanok	8,000—		
Mobilier — Felszerelés	5,800—		
	2,621,378 72		2,621,378 72

¹ O parte din ele sunt intabulate — Ezen kötvények egy része jelzalogilag biztosítva van.

CONTUL PERDERE ȘI PROFIT.

Perderi—Veszteség.	Nyereség és veszteség számla.	Venite—Nyereség.	
	K f	K f	
Interese de depuneri — Betét kamat	66,276-61	Interese dela cambii — Váltókamat	58,183-04
Interese de reescont — Visszeszámitolási kamat	35,757 21	Interese dela cambii cu acop. hipot. — Jelzalogilag bizt. váltókamat	58,818 76
Interese după lombard — Lombard kamat	5,419 49	Interese dela oblig. asig. cu hipotecă — Jelzalog kölcsönkamata	30,946-89
Interese după fondul de pensie — Kamata a nyugdijalap után	2,680-38	Interese dela oblig. cu caventați — Kőtvény kölcsönkamata	20,229 93
Salare — Fizetések	21,556 55	Venit dela efecte — Értékpapírok jövedelme	4,165 50
Bani de cvarțir — Lakbér	2,700—	Venit dela realitáti — Ház és haszonbér jövedelme	6,137 02
Marce de prezență — Jelenléti bérék	1,385—	Provizii — Jutalékok	21,617-20
Diverse spese — Különféle költségek	10,927 61		
Dări și competițe — Adók és illetékek	19,081-83		
Dare după depuneri — Betét kamata	6,627 57		
Chirie — Házbér	510—		
Amortizări: — Leírások:			
din imprumuturi dubioase — kétes követelésekből	1,793—		
din efecte, ca dif. de curs — az értékpapirokból, mint árfolyam veszteség	1,540—		
din realitáti — az ingatlanokból	1,403 11		
din mobilier — a felszerelésből	650— 5,386-11		
Profit net — Tiszta nyereség	21,789-98		
	200,098 34		200,098 34

Brad, la 31 Decembrie 1914.

pp. Ghișa m. p., contabil-procurist — cégvezető könyvelő.

Direcțiunea: — Az igazgatóság:

Vasile Damian m. p., preș. eln. Cornel Lazar m. p., v.-preș. aleln. Aron Roman m. p. Ioan Cutean m. p. Nicolae Bedea m. p. Dr. Nicolae Robu m. p. Petru Rimbaș m. p. Romul Coțoiu m. p. Ioan German m. p. Ioan Mera m. p. Virgil Albescu m. p.

Comitetul de supraveghiere: — A felügyelő bizottság:

Subscrisul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le am afișat exacte. — Alólirott feügyelőbizottság a jelen szám'ákat átvizsgálta és helyeseknek találta

Brad, la 17 Februarie 1915.

Dominic Rațiu m. p. I. Perian m. p. Savu Stănilă m. p. Nicolae Popp m. p. Ioan Impérat m. p. Andron Bogdan m. p.

Raportul comitetului de supraveghiere.

Onorată adunare generală!

În decursul anului expirat am ținut mai multe ședințe de scontrare, atât la Centrală cât și la filiale. Am controlat bilanțul încheiat la 31 Decembrie 1914 cu un profit curat de Cor. 21,789 98 și aflându-l compus pe baze solide Vi-l recomandăm spre primire.

În urma stărilor anormale create prin resbelul mondial, se impune mai mult ca oricând reducerea dividendei în proporție cu profitul realizat. A fost de lipsă a crește rezervele latente în bilanțul încheiat cu 31 Decembrie 1914 și din motivul că nu se poate prevedea, cari poziții din active vor deveni mai slabe în urma resbelului actual. Vă rugăm mai departe să binevoitiți a da absolutorial atât direcțiunii cât și comitetului de supraveghiere pe anul expirat.

Cu privire la distribuirea profitului curat vă facem propunerea să dați:

5% dividendă după capitalul societar Cor. 20,000—.

Cor. 984 47 procentele provăzute în §-ul 59 din statute, și Cor. 805 51 să se treacă la fondul special de rezervă.

Brad, la 17 Februarie st. n. 1915.

Comitetul de supraveghiere: — A felügyelő bizottság:

Dominic Rațiu m. p., președinte. I. Perian m. p. Savu Stănilă m. p. Nicolae Popp m. p. Ioan Impérat m. p. Andron Bogdan m. p.